

MÅNADSBREV Juli 2008

Inom RST har vi nyligen avslutat arbetet med översättningen av den 6:e upplagan av TNCC; Trauma Nursing Core Course. Kursverksamheten fortsätter med samma intensitet hösten 2008 men med en del förändringar. Att kompetensutveckling inom traumaområdet behövs är tämligen självklart, eftersom trauma fortfarande är den främsta orsaken till död och handikapp hos människor i åldersgruppen 1-45 år i västvärlden. Traumatiska skador påverkar inte bara individen och dennes familj utan även hälso- och sjukvården och samhället som helhet.

Sedan 1986 har TNCC (skapad av ENA; Emergency Nurses Association i samverkan med ATLS; Advanced Trauma Life Support) utgjort en standard för omvårdnad av traumapatienter. Denna 6:e upplaga av TNCC representerar ENA's fortsatta åtagande att bidra till ett utbildningsprogram för sjuksköterskor med fokus på ett standardiserat arbetssätt inför det initiala omhändertagandet och i samverkan med andra medlemmar i traumateamet. TNCC utgör ramen för kommunikation och samverkan som i det yttersta syftar till att rädda liv och öka möjligheterna till ett bra vårdresultat. Tusentals sjuksköterskor runt om i världen har examinerats i TNCC.

Denna nya upplaga har reviderats av en speciell arbetsgrupp och i samarbete med övriga sjuksköterskor och traumaexperter i USA, Kanada, Europa och Australien. Även om en del justeringar gjorts i strukturen, så har inte de grundläggande principerna för en säker, kompetent och korrekt omvårdnad ändrats sedan föregående upplaga från år 2000. Mer sofistikerade och högteknologiska metoder fortsätter att utvecklas och fler evidensbaserade riktlinjer används i såväl diagnostiska som terapeutiska beslut under det initiala omhändertagandet av en traumapatient.

Flera av förändringarna i 6:e upplagan har föreslagits av TNCC-instruktörer och kursdeltagare. I den nya manualen har t.ex. två nya kapitel tillkommit; kapitel 4 som innehåller en fördjupning om luftvägar och andning och kapitel 14 som handlar om katastrofmedicin med fokus på handläggning och triage i samband med masskadesituationer. Traumaomhändertagande av gravida, barn och äldre har sammanfogats i ett gemensamt kapitel (13) och kapitel (7) sammanför ögon-, ansikts- och halsskador. Information om mjukdelsskador har flyttats från kapitlet skelettskador (11) till ett gemensamt kapitel för hud- och brännskador (12). Samtliga kapitel har uppdaterats med nya referenser.

Det initiala omhändertagandet är fortfarande indelat i primär bedömning med syfte att finna och åtgärda livshotande tillstånd och sekundär bedömning. Den primära bedömningen omfattar numera följande moment:

- A – Luftväg med samtidig stabilisering/immobilisering av halsryggen
- B – Andning
- C – Cirkulation
- D – Neurologstatus
- E – Exponering och värme

Den sekundära bedömningen syftar till att finna alla skador och lägga upp en vårdplan. De olika momenten är:

- F – Fullständig monitorering; BT, puls, AF, Temp, SpO2, EKG
- F – Flera åtgärder; Sond, KAD, Labprover, FAST/DPL, CT
- F – Familjens närvaro
- G – God vård; utvärdera smärta, smärtlindra, skapa trygghet
- H – Historik; MIVT, patientens egna uppgifter, tidigare hälsohistoria

- H – Huvud-till-tå undersökning; Se – Lyssna – Känn
- I – Inspektera baksidan med hjälp av stockvändning

I den nya upplagan har samtliga fall för TNP (Trauma Nursing Process) ändrats och ett nytt fall för spinal immobilisering har införts. I spinal immobilisering har momentet med hjälmavtagning återinförts och en utveckling av den praktiska stationen med luftvägar och andning, med fyra olika övningsfall som bl.a. involverar t.ex. problem med thoraxdrän. Den praktiska stationen om fysisk undersökningsmetodik har endast genomgått smärre förändringar och är fortfarande en valfri övningsstation i kursen.

Den mest påtagliga förändringen avser examinationen. De praktiska examinationerna för luftväg/andning och spinal immobilisering har tagits bort. Istället krävs att varje deltagare aktivt medverkar vid övningarna under dag 1 och 2, för att bli godkänd. Examinationen består således av ett skriftligt prov och en praktisk station med initialt omhändertagande (A-I).

TNCC fortsätter att delge såväl teoretiska som praktiska färdigheter vid traumaomhändertagande och baseras på den omvårdnadsprocess som är standard för all patientvård. Även om TNCC utgår från vetenskap och beprövad erfarenhet i den praktiska verkligheten, så bidrar den kliniskt verksamma traumasjuksköterskan med så mycket mer i relationen med patienten och dennes anhöriga. Egna erfarenheter, moraliska/etiska regler och influenser från andra discipliner kompletterar den vetenskapliga bakgrunden. Det är genom det personliga engagemanget och i samverkan med andra medarbetare som vi kan göra stor nytta för traumapatienten och dennes närstående.

Må väl i vardagen och kom ihåg att boka av tiden för årsmötet fredagen **den 29 augusti**. Detaljer om tid och plats finner Du på startsidan. Kom också ihåg att lämna in Din stipendieansökan via hemsidan (klicka på länken) snarast möjligt, hälsar:

Riksföreningens styrelse gm Agneta Brandt, Ordförande.